

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11140/23

ECOFIN 665
UEM 199
SOC 491
EMPL 342
COMPET 686
ENV 765
EDUC 278
RECH 310
ENER 401
JAI 911
GENDER 142
ANTIDISCRIM 136
JEUN 180
SAN 417

ILMOITUS

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Ed. asiak. nro: 9832/1/23 REV 1

Kom:n asiak. nro: COM(2023) 610 final

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 610 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu
Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241³, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoituskansalautuun koskevan kertomuksen vuodelle 2023, jossa se katsoi, että Ranska kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Ranskan vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopolitiittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja -tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä '8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto'. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävä ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Ranska toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Ranska on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

⁶ ST 10162/21 INIT; ST 10162/21 ADD 1.

- (10) Ranska toimitti 11 päivänä toukokuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2023 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Ranskan puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Ranskaa koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Ranskan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Ranska on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehitymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Ranskan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Ranskasta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023. Komission päätelmä oli, että Ranskalla on makrotalouden epätasapainoja. Erityisesti suureen julkiseen velkaan sekä kilpailukykyyn ja tuottavuuden vähäiseen kasvuun liittyvät haavoittuvuudet, joilla on rajatylittävää merkitystä, ovat edelleen olemassa, vaikka niiden vähenemisestä on joitakin merkkejä. Julkinen velka kasvoi covid-pandemian aikana mutta on supistunut sen jälkeen, kun BKT elpyi nopeasti vuonna 2021. Vuonna 2022 toteutetut erilaiset finanssipoliittiset toimenpiteet lievensivät merkittävästi energiakriisin vaikutuksia mutta hidastivat velan supistumista. Velan ennustetaan supistuvan edelleen tänä ja ensi vuonna, mutta sen ennakoidaan kääntyvän tämän jälkeen uudestaan nousuun, jos politiikkatoimia ei toteuteta, ja pysyvän suurena ja ylittävän covid-19-pandemiaa edeltäneen tason. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyteen liittyvät haasteet ovat edelleen suuria. Potentiaalisen kasvun vauhdittamiseksi viime vuosina toteutetut politiikkatoimet saattavat auttaa korjaamaan ennustettua julkisen velan kasvua keskipitkällä aikavälillä. Kustannuskilpailukykyä on pyritty parantamaan hyväksymällä useita uudistuksia. Nähtävissä on jo vähäisiä myönteisiä vaikutuksia kilpailukykyyn, mutta kyseisten uudistusten koko vaikutuksen odotetaan toteutuvan tulevina vuosina. Suunniteltujen investointien ja uudistusten tehokkaan täytäntöönpanon odotetaan edistävän myös työn tuottavuuden paranemista. Ranskan talous oli viime vuonna häiriönsietokykyinen, sillä energian hintojen nousu vaikutti kustannuskilpailukykyyn vähemmän kuin muualla euroalueella. Vienti on kohentumassa, koska ulkomaanmatkailu ja ilmailuteollisuus, joihin covid-19-pandemia vaikutti voimakkaasti, elpyvät edelleen. Vaikka yksityisen sektorin velka kasvoi covid-19-pandemian pahimmassa vaiheessa, yritysten lainanoton lisääntyminen tapahtui rinnakkain oman pääoman lisäämisen ja likviditeettipuskureiden kerryttämisen kanssa. Korkeiden korkojen nousu saattaa vaikeuttaa julkisen ja yksityisen velkaantumisen purkamista. Toteutettujen politiikkatoimien vaikutus on ollut myönteinen, mutta haasteita on edelleen, erityisesti julkisen varainhoidon saralla. Jotta haavoittuvuuksia saataisiin vähennettyä entisestään, keskeisessä asemassa on hiljattain hyväksytyjen uudistusten tuloksellinen täytäntöönpano. Näitä ovat julkisen varainhoidon uudistaminen ja uusi mekanismi julkisen varainkäytön vuotuisten arviointien tekemiseksi. Molemmat toimet ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta menoja voidaan edelleen hillitä ja pitää julkisen velan kehitys kestävästi laskusuunnassa. Lisäksi hallitus on hyväksynyt julkisen eläkejärjestelmän uudistuksen, jonka odotetaan edistävän julkisen velan kestävyttä.

- (13) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Ranskan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2021 oli 6,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 4,7 prosenttiin vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 112,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, väheni vuoden 2022 loppuun mennessä 111,6 prosenttiin. Komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2023 Europan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa käsiteltiin Ranskan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2022 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja sen julkinen velka perussopimuksessa asetetun 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen, eikä se noudattanut velan supistamista koskevaa vertailuarvoa. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu. Maaliskuun 8 päivänä 2023 antamansa tiedonannon mukaisesti komissio ei myöskään ehdottanut uusien liiallisen alijäämän menettelyjen aloittamista keväällä 2023. Tämän jälkeen komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisiä alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatiетojen perusteella. Ranskan olisi otettava tämä huomioon toteuttaessaan vuoden 2023 talousarviotaan ja laatiessaan alustavaa talousarviosuunnitelmaansa vuodeksi 2024.

- (14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia verokertymää vähentäviä finanssipoliittisia toimenpiteitä oli muun muassa sähkön loppukulutuksesta kannettavan kotimaisen veron (*taxe intérieure sur le consommation finale d'électricité* eli TICFE) alentaminen; tällaisiin menoihin lisäviin finanssipoliittisiin toimenpiteisiin kuuluivat muun muassa suorat tuet kaasun ja sähkön toimittajille kaasun ja sähkön säännellyn hintakaton kompensoimiseksi, tuet, joilla rajoitettiin liikennepolttoaineiden vähittäishintojen nousua, ja tuet energiaintensiivisille yrityksille, sekä siirrot pienituloisille kotitalouksille. Kyseisten toimenpiteiden kustannukset kompensoitiin osittain energiantuottajien ja -toimittajien satunnaisista voitoista perittävillä uusilla veroilla, kuten fossiilisista polttoaineista ja jalostusyhtiöiltä perittävällä poikkeuksellisella solidaarisuusverolla ja mekanismilla, jolla rajoitetaan sähköntuotannosta saatavia inframarginaalisia markkinatuloja, sekä uusiutuvan energian tuottajilta saatavilla välillisillä verotuloilla ja niille maksettavien tukien vähenemisellä, joka johtuu sähkön markkina- ja viitehintojen välisestä positiivisesta erosta. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,6 prosenttia.
- (15) Neuvosto suositti⁷ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Ranska rahoittaa vuonna 2022 tukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, ja noudattaa samalla maltillista finanssipolitiikkaa. Neuvosto suositti lisäksi, että Ranska jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Ranskan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 43).

(16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁸ oli vuonna 2022 elvyttävä, –2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston suosituksen mukaisesti Ranska jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (0,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen marginaalinen supistuminen vuonna 2022 johtui elpymis- ja palautumissuunnitelman etupainotteisesta täytäntöönpanosta sen kahden ensimmäisen vuoden aikana. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä.⁹ Sen vuoksi Ranska on neuvoston suosituksen mukaisesti jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 1,7 prosenttiyksikköä. Kyseisessä huomattavassa elvyttävässä vaikutuksessa olivat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen finanssipoliittisten toimenpiteiden lisävaikutus (lisännettökustannukset julkiselle taloudelle 0,8 % suhteessa BKT:hen). Samaan aikaan myös eläkkeiden, sosiaalietuuksien ja julkisen sektorin palkkojen indeksointi vaikutti nettomääräisten juoksevien perusmenojen kasvuun (0,4 % suhteessa BKT:hen). Sen vuoksi Ranska ei rajoittanut kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvua riittävästi. Tämä kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen huomattava elvyttävä vaikutus johtui vain osittain energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi toteutetuista toimenpiteistä sekä kustannuksista, joita aiheutui tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta siirtymään joutuneille henkilöille.

⁸ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁹ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu pääasiassa Ranskan elpymissuunnitelman (*France Relance*) yhteydessä maksettujen pääomansiirtojen, joita ei rahoiteta tukivälineen avustuksilla, vaikutuksesta.

- (17) Vuoden 2023 vakausohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on suotuisampi kuin komission kevään 2023 talousennuste vuoden 2023 ja sen jälkeisen ajan osalta. Hallitus ennustaa reaalisena BKT:n kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja 1,6 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan reaalisena BKT:n kasvu on hitaampaa, 0,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,4 prosenttia vuonna 2024, pääasiassa koska kasvuun vaikuttavat vähemmän kotimainen kysyntä vuonna 2023 (syyinä kiinteän pääoman bruttomuodostus ja varastot) ja ulkoinen kysyntä vuonna 2024.
- (18) Hallitus odottaa vuoden 2023 vakausohjelmassaan, että julkisen talouden alijäämä kasvaa 4,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tämä vuonna 2023 tapahtuva kasvu johtuu pääasiassa taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisesta ja odotetuista tulovajeista. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 111,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 109,6 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Se on vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää pienempi, mikä johtuu pääasiassa komission ennakoimasta suuremmasta verojoustosta, joka johtaa suurempiin tuloihin. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samantasoinen, 109,6 prosenttia.

(19) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022, erityisesti TICFE-veron alentamisesta ja suorista tuista kaasun ja sähkön toimittajille kaasun ja sähkön säännellyn hintakaton kompensoimiseksi, sekä uusista toimenpiteistä, kuten pienituloisille kotitalouksille tarkoitettu tarveharkintaisesta liikennepolttoainetetelistä (*chèque carburant*), joka korvaa vuonna 2022 sovelletun yleisen alennuksen, sekä tuista mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka eivät hyödy säännellyistä sähkötariffeista, energiakustannusten nousun kattamiseksi vuoden 2023 loppuun saakka. Kyseisten toimenpiteiden kustannukset kompensoidaan edelleen osittain energiantuottajien ja -toimittajien satunnaisista voitoista perittävillä veroilla eli mekanismilla, jolla rajoitetaan sähköntuotannosta saatavia inframarginaalisia markkinatuloja, sekä uusiutuvan energian tuottajilta saatavilla välillisillä verotuloilla ja niille maksettavien tukien vähenemisellä sähkön markkina- ja viitehintojen välisen positiivisen eron seurauksena. Kun kyseiset tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁰. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia, vaikka kotitalouksia koskevaa sähkön ja kaasun hintakattoa on korotettu. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹¹ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,1 % suhteessa BKT:hen). Lisäksi odotetaan, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasema hyötyy siitä, että covid-19-kriisiin liittyvistä väliaikaisista hätätoimenpiteistä luovutaan asteittain (0,5 % suhteessa BKT:hen).

¹⁰ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Ranskan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 79).

- (20) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Ranska varmistaisi vuonna 2023 maltillisen finanssipolitiikan erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvun pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu¹², kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Ranskan olisi samanaikaisesti oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Ranskalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

¹² Ranskan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 6,3 prosenttia.

(21) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan kiristävä (+0,5 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli elvyttävä (-2,0 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannusten kasvaminen 0,1 prosentilla suhteessa BKT:hen. Yhteenvedona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineellä ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot ovat 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla on finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus¹³. Ranska aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja se aikoo myös jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Ranska aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen sekä energiaturvallisuuteen, kuten France 2030 -investointisuunnitelman mukaisia investointeja, joilla edistetään investointeja huipputason T&K-toimintaan ja digitaaliin, ja investointeja uusiutuvaan energiaan lämmitysjärjestelmissä ja julkisten ja yksityisten rakennusten peruskorjaukseen, toimenpiteitä, joilla tuetaan teollisuuden hiilestä irtautumista, sekä investointeja kestäväan liikenteeseen, terveydenhuoltoon ja koulutukseen, joita rahoitetaan osittain tukivälineestä ja muilla unionin varoilla.

¹³ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu pääasiassa Ranskan elpymissuunnitelman (*France Relance*) yhteydessä maksettujen pääomansiirtojen, joita ei rahoiteta tukivälineen avustuksilla, ja France 2030 -investointiohjelman vaikutuksesta.

- (22) Vuonna 2024 julkisen talouden alijäämän odotetaan pienenenevän vuoden 2023 vakausohjelman mukaan 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa useimpien energiatukitoimenpiteiden lakkauttamisesta ja verojoustojen lisääntymisestä. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan pysyvän suurin piirtein vakaana ja olevan 109,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,3 prosenttia vuonna 2024. Tämä on pienempi kuin vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitu alijäämä, mikä johtuu pääasiassa vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka puolestaan aiheutuu komission jo vuodelle 2023 ennakoimasta pienemmästä alijäämästä. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samantasoinen, 109,5 prosenttia.
- (23) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan useimmista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Komission tämänhetkinen oletus on, että energiatukitoimenpiteistä vuonna 2024 aiheutuvat nettokustannukset ovat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kyseiset arviot perustuvat oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen. Ne energiatukitoimenpiteet, joita nyt suunnitellaan jatkettavan vuonna 2024, eivät vaikuta olevan kohdennettuja heikoimmassa asemassa oleviin kotitalouksiin tai yrityksiin. Niillä ei täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia.

- (24) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehoitetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin julkisen talouden tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁴. Ottaen huomioon julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat ja tarpeen supistaa alijäämää alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen komissio katsoo, että rakenteellista rahoitusasemaa olisi asianmukaista parantaa vähintään 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Jotta tällainen parannus voidaan varmistaa, kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu¹⁵ ei komission menetelmän mukaisesti saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 2,3 prosenttia, kuten nyt suositellaan. Samaan aikaan olisi asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 1,0 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023), jos energiamarkkinoiden kehitys sen sallii, ja aloitettava vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Komission arvioiden mukaan tämä johtaisi siihen, että nettomääräisten perusmenojen kasvu alittaisi vuodeksi 2024 suositellun enimmäiskasvuvauhdin.
- (25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 3,1 prosenttia vuonna 2024. Tämä ylittää suositellun kasvuvauhdin. Komission kevään 2023 talousennusteessa ennakoitu mukautus on pienempi kuin säästöt, jotka saadaan, kun energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain kokonaan. Tämä johtuu investointien lisääntymisestä France 2030 -ohjelman yhteydessä ja yritysten arvonlisäyksestä kannettavan tuotantoveron poistamisesta kokonaan.

¹⁴ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklassa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

¹⁵ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, korkomenoja ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

(26) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkiset investoinnit pysyvät 3,8 prosentissa suhteessa BKT:hen vuosina 2023 ja 2024. Vuoden 2023 vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyttä sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua. Kyseisiin uudistuksiin ja investointeihin kuuluvat julkisen varainhoidon uudistus ja uusi menojen uudelleenarviointimekanismi, eläke- ja työttömyysetuusjärjestelmän uudistukset sekä investoinnit vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi, jotka ovat myös osa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2027 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu asteittain 3,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025, 3,2 prosenttiin vuonna 2026 ja 2,7 prosenttiin vuonna 2027. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan näin ollen supistuvan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2027. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka supistuu siten, että se on vuoden 2024 lopussa 109,5 prosenttia ja vuoden 2027 loppuun mennessä 108,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(27) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä. Ranska esitti yhden maksupyynnön, joka vastasi 38:tä elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitetta ja tavoitetta ja jonka perusteella maksettiin yhteensä 7 400 000 euroa. Välitavoitteet kertovat edistymisestä uudistusten toteuttamisessa julkisen talouden, asumisen, liikkuvuuden, työllisyyden, osaamisen ja terveydenhuollon aloilla. Useat tavoitteet koskevat merkittäviä investointeja rakennusten energiaperuskorjaukseen, teollisuuden hiilestä irtautumiseen, puhtaisiin ajoneuvoihin, tutkimukseen, nuorisotyöllisyyteen ja koulutukseen. Ranska toimitti 20 päivänä huhtikuuta 2023 elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa muutoksen, johon sisältyy REPowerEU-luku. Ranskan pyyntöä muuttaa elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa perusteltiin tarpeella ottaa huomioon vuoden 2022 korkea inflaatio, toimitusketjun häiriöt ja sen tukivälineen avustusten enimmäismäärän tarkistaminen alaspäin. Uuden REPowerEU-luvun sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Ranskan strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän osalta. Paikallis- ja alueviranomaisien, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

- (28) Komissio hyväksyi vuonna 2022 suurimman osan Ranskan koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoista lukuun ottamatta Saint-Martinin ohjelmaa, joka hyväksyttiin 20 päivänä maaliskuuta 2023. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Ranskan alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.
- (29) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesiopolitiikan ohjelmilla, Ranskalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät osaamisvajeeseen ja koulutusjärjestelmässä ilmenevään epätasa-arvoon, energiapolitiikkaan ja vihreään siirtymään. Näihin haasteisiin vastaaminen voisi auttaa kehittämään työntekijöiden osaamista, lisäämään työn tuottavuutta, parantamaan ranskalaisten yritysten energiatehokkuutta ja kohentamaan Ranskan talouden kokonaiskilpailukykyä.
- (30) Ranskassa on edelleen kova työvoimapula. Vuonna 2023 tehdyn työvoimatarpeita koskevan (*Pôle Emploi* tekemän) tutkimuksen mukaan 61 prosenttia työnantajista ennakoii lisää rekrytointiongelmia vuonna 2023, erityisesti rakennusalan ja teollisuuden ammattitaitoisen työvoiman osalta, sillä vihreä ja digitaalinen siirtymä vaikuttavat näihin kahteen alaan erityisen paljon. Ranska on viime vuosina lisännyt investointeja työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutukseen, jota tuetaan osaltaan tukivälineestä. Arvioinnit kuitenkin osoittavat, että matalan osaamistason työntekijöiden osaamisen kehittämisen tiellä on edelleen monia esteitä, mikä heikentää kohdennettujen ohjelmien, kuten osaamisen kehittämiseen tähtäävän investointisuunnitelman, vaikuttavuutta. Matalan osaamistason työntekijöiden osallistuminen koulutukseen on lisääntymässä, mutta on edelleen paljon vähäisempää kuin muiden työntekijöiden. He myös hyödyntävät ammattipätevyyteen johtavaa koulutusta yleensä vähäisemmässä määrin. Tämä viittaa siihen, että koulutusjärjestelmän yhtenä ensisijaisena tavoitteena olisi edelleen oltava sellaisten työmarkkinoille tulevien nuorten määrän lisääminen, joilla on riittävät perustaidot ja -pätevyys.

- (31) Vaikka julkisten menojen kokonaismäärä ylittää OECD:n keskiarvon ja tulokset ovat hyviä, Ranskan koulutusjärjestelmälle tunnusomaista on heikosti suoriutuvien merkittävä osuus, minkä lisäksi sosioekonominen tausta on edelleen oppilaiden suoriutumista vahvasti ennustava tekijä. Erityisenä huolenaiheena on yhä alisuoriutuminen opinnoissa ja matematiikan taitojen epätasaisuus. Kansallisten ja kansainvälisten tutkimusten mukaan keskimääräinen matematiikan osaaminen on viimeksi kuluneiden 30 vuoden aikana heikentynyt Ranskassa tasaisesti. Perustaitojen hankkimisen tukemiseksi on toteutettu joitakin toimia, muun muassa laajennettu matematiikan ja ranskan kielen opettajien jatkokoulutusta vuodesta 2019 ja lisätty tunnin mittainen matematiikan ja ranskan kielen tukimoduuli ylemmän perusasteen ja keskiasteen ensimmäiseen kouluvuoteen lukuvuodesta 2023–24 alkaen. Suunniteltu heikommassa asemassa olevien julkisten esikoulujen ja alemman perusasteen ensimmäisten ja ylempien luokkien luokkakokojen puolittaminen on saatu lähes toteutettua, ja parhaillaan arvioidaan kyseisten 300 000 oppilaan oppimistuloksiin kohdistuvia pitkän aikavälin vaikutuksia. Hanke ei kuitenkaan hyödytä merkittävä osaa heikommassa asemassa olevista oppilaista, jotka jäävät sen painopistealueiden ulkopuolelle. Investoinneista ja edistymisestä huolimatta myös vammaisten oppilaiden ja opiskelijoiden yleiseen koulutusjärjestelmään pääsyyn liittyy edelleen haasteita.
- (32) Ranska jatkoi vuonna 2022 investointeja oppisopimusjärjestelmään ja muihin työssäoppimisvaihtoehtoihin, kuten ammatillisen koulutuksen uudistamiseen ylemmän perusasteen ja keskiasteen oppilaitoksissa. Kyseisistä toimenpiteistä voi syntyä myönteisiä tuloksia, mutta niiden vaikutukset eivät ole vielä näkyvissä ja ne edellyttäisivät alan ammattilaisten ja opettajien laajempaa osallistumista ohjelmien suunnitteluun. Huolimatta toimenpiteistä opetusolosuhteiden parantamiseksi, kuten opettajien palkkojen korottamisesta, huolta herättävät edelleen opettajan ammatin houkuttelevuus ja sopimussuhteisen henkilöstön suuri osuus. Heillä on usein heikompi pätevyys ja kokemus kuin vakituisella henkilöstöllä eikä heille tarjota riittävästi koulutusmahdollisuuksia. Opettajien määrä opiskelijoita kohden on edelleen unionin korkeimpia.

(33) Ranskan energialähteiden yhdistelmä ei ole yhtä riippuvainen fossiilisista polttoaineista kuin muiden jäsenvaltioiden, vaikka se onkin edelleen riippuvainen fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Maakaasun kulutus vähentyi Ranskassa 16 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää neuvoston asetuksessa (EU) 2022/1369¹⁶ säädetyin 15 prosentin vähennystavoitteen. Ranska voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtääviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2023/706¹⁷ mukaisesti. Ranskan on nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa ja energian korkeiden hintojen vuoksi myös entistä kiireellisemmin tehostettava toimiaan kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa asetettujen uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta on 19,1 prosenttia, joten Ranska ei saavuttanut vuodeksi 2020 asetettua uusiutuvia energialähteitä koskevaa 23 prosentin tavoitettaan. Se ei myöskään ole saavuttamassa vuodeksi 2030 asetettua uusiutuvaa energiaa koskevaa tavoitettaan, ja se on jäänyt jälkeen uusiutuvan energian käyttöönotossa erityisesti sähköntuotannon ja lämmityksen osalta. Uusiutuvien energialähteiden, kuten aurinko- ja tuulienergian, nopea käyttöönotto edistäisi Ranskan energiaturvallisuutta ja energiatarjonnan monipuolistamista, kun fossiilisten polttoaineiden käyttö vähenisi. Uusiutuvien energialähteiden alhainen käyttöönottoaste selittyy lupien saamiseen liittyvillä hitailla ja monimutkaisilla hallinnollisilla menettelyillä. Kaikkien teknologioiden (sekä maa- ja merituulivoiman että aurinkoenergian) lupamenettelyjen hitaus liittyy hankkeilta puuttuvaan poliittiseen tukeen, riittämättömään suunnitteluun sekä lupamenettelyjen pituuteen ja monimutkaisuuteen. Myös yleisen hyväksynnän saaminen ja oikeudelliset haasteet aiheuttavat epävarmuutta investoijille ja rakennuttajille. Lupaprosessia voitaisiin nopeuttaa osoittamalla lisää henkilöstöä ja taloudellisia resursseja alueellisella tasolla toimivalle keskushallinnolle sekä asiaankuuluville viranomaisille ja verkonhaltijoille. Avainasemassa uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden toteutumisen varmistamisessa ovat myös maankäytön suunnittelumenettelyjen parantaminen ja tarjouskilpailumenettelyjen nopeuttaminen.

¹⁶ Neuvoston asetus (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (EU) 2023/706, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2023, asetuksen (EU) 2022/1369 muuttamisesta kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteille vahvistetun kysynnän vähentämiskauden pidentämiseksi ja niiden täytäntöönpanoa koskevan raportoinnin ja seurannan tehostamiseksi (EUVL L 93, 31.3.2023, s. 1).

Ranska hyväksyi vuonna 2023 uusiutuvan energian tuotannon vauhdittamista koskevan lain, jossa tunnustetaan tarve kehittää uusiutuvaa lämpöä ja kaasua merkittävässä määrin ja lisätä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuutta, jotta voidaan vastata erilaisten käyttötarkoitusten sähköistämistä koskeviin kasvaviin tarpeisiin. Jos laki pannaan asianmukaisesti täytäntöön, se voisi nopeuttaa uusiutuviin energialähteisiin liittyvien hankkeiden käynnistymistä. Tämä voisi viedä Ranskan kehityspolulle kohti vuodeksi 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

- (34) Jotta Ranska saavuttaisi vuodeksi 2020 asetetun 10 prosentin yhteenliitääntäasteen tavoitteen, on ratkaisevan tärkeää tukea edelleen rajatylittäviä (kehitteillä tai suunnitteilla olevia) sähkönsiirtoyhteyksiä, jotta suuri osa uusiutuvista energialähteistä voidaan integroida. Aikaistamalla investointeja sekä kotimaiseen että rajat ylittävään energiainfrastruktuuriin voidaan osaltaan vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja erityisesti Venäjältä tuotavasta kaasusta. Uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Yhteenliitännät ovat ratkaisevan tärkeitä energian sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta, sillä ne yhdistävät resursseja yleisen toimitusvarmuuden saavuttamiseksi.
- (35) Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää suuria rakennusten perusparannushankkeita, jotka koskevat sosiaalisia vuokra-asuntoja ja yksittäisiä asuntoja sekä julkisia rakennuksia ja pienyrityksiä. Asuinrakennusten peruskorjauksen osalta useimmissa hankkeissa on keskitytty yksivaiheisiin toteutuksiin, mikä on johtanut peruskorjauksen jäämiseen rajallisiksi. Vuoden 2022 alkupuoliskolla vain 27 prosenttia hankkeista sisälsi vähintään kaksi peruskorjausvaihetta ja vain 5 prosenttia oli kokonaisperuskorjauksia. Laajoilla perusparannuksilla voisi olla merkittävä vaikutus rakennusalan energiantuotuksen vähentämiseen. Lisäksi tehostamalla toimia julkisten ja yksityisten investointien suuntaamiseksi siten, että autetaan pienituloisia kotitalouksia kunnostamaan energiatehokkuudeltaan heikoimpia rakennuksia ja rakennuskantaa, voitaisiin edistää 5,2 miljoonan kaikkein energiatehottomimman asunnon (asunnot, joiden energiatehokkuusluokka on F tai G) poistumista käytöstä vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2021 hyväksytyillä ilmastotoimilla ja palautumiskykyä koskevalla lailla otettiin käyttöön useita toimenpiteitä, joilla luodaan kannustimia rakennusten laajamittaiselle peruskorjaukselle, muun muassa kiellettiin vuodesta 2025 alkaen vuokra-asunnot, joiden energiatehokkuusluokka on G, vuodesta 2028 alkaen F-luokan vuokra-asunnot ja vuodesta 2034 alkaen E-luokan vuokra-asunnot. Merkittävämpien energiatehokkuushyötyjen aikaansaamiseksi voitaisiin parantaa politiikkakehystä siten, että kannustettaisiin pitkälle meneviin perusparannuksiin ja autettaisiin Ranskaa lisäämään edelleen rakennuskantansa energiatehokkuutta, erityisenä painopisteenä pienituloiset kotitaloudet.

- (36) Ranskan osuus unionin kaikista riskipääomasijoituksista ilmastoteknologian alan startup-yrityksiin ja nopeasti kasvaviin yrityksiin on lähes 11 prosenttia. Suuresta julkisesta tuesta huolimatta vain 29 prosenttia ranskalaisista pienistä yrityksistä on sijoittanut yli 1 prosentin liikevaihdostaan resurssitehokkuuden saavuttamiseen (unionin keskiarvo 40 %). Puhtaaseen teknologiaan perustuvan valmistuksen hankkeiden toteuttajille aiheutuu suuri hallinnollinen rasitus, pitkiä menettelyjä sekä oikeudenkäyntiriskejä. Teollisuushankkeen kohdalla rakennusluvan ja ympäristöluvan saaminen ja julkisen tutkintaprosessin toteuttaminen vievät keskimäärin 17 kuukautta. Menettelyn eteneminen seisahtuu vaiheissa, joissa hankkeen toteuttajan on odotettava vastauksia eri elimiltä (hallinto-oikeus, ympäristöviranomaisen lausunto, julkisen tutkijan raportti). Lisäksi suurista teollisuushankkeista on järjestettävä julkinen kuuleminen. Tämä menettely saattaa kestää vähintään kuusi kuukautta, mikä jatkaa rakennusluvan ja ympäristöluvan saamiseen ja julkisen tutkinnan suorittamiseen kuluvaan aikaa. Investointihankkeista voidaan myös käynnistää oikeudenkäyntejä, jotka saattavat kestää useita vuosia ja johtaa hankkeiden hylkäämiseen. Vaikka lupamenettelyt ovat välttämättömiä pakottavien julkisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi, niitä olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava puhtaaseen teknologiaan perustuvan valmistuksen hankkeiden kohdalla. Aikaa voitaisiin säästää käynnistämällä hallinnollisia menettelyjä rinnakkain ja ehdottamalla käyttövalmiiden teollisuusalueiden hyödyntämistä.
- (37) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollateknologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämässä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön kyseisten toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Ranskassa raportoitiin vuonna 2022 työvoimapulasta useissa ammateissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta. Näitä olivat muun muassa rakentamisen asiantuntijat, voimalaitosten prosessinhoitajat ja tekniikan erityisasiantuntijat.

- (38) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁸ ilmenee suosituksesta 1.
- (39) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Ranskan osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen täytäntöönpanoon.
- (40) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan haavoittuvuuksia, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja heikkoon kilpailukykyyn ja tuottavuuden vähäiseen kasvuun. Suositukset 2 ja 3 edistävät suosituksen 1 noudattamista. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen suositusten täytäntöönpanoon johdanto-osan 39 kappaleen mukaisesti,

¹⁸ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Ranska toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 2,3 prosenttiin¹⁹;

jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestäväan vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestäväa kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

parantaa edelleen perusedellytyksiä investointien ja innovoinnin helpottamiseksi;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja aloittaa nopeasti siihen liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon toimitettuaan suunnitelmaan äskettäin lisäyksen, joka sisältää REPowerEU-luvun; jatkaa koheesio politiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

¹⁹ Tämän arvioidaan vastaavan rakenteellisessa rahoitusasemassa vähintään 0,7 prosentin vuotuista parannusta suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kuten johdanto-osan 24 kappaleessa todetaan.

3. vastaa osaamisvajeeseen erityisesti tarjoamalla uusia työssäoppimisvaihtoehtoja ja lisäämällä perustaidot hallitsevien henkilöiden osuutta; mukauttaa resursseja ja menetelmiä muita heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden ja koulujen tarpeisiin, jotta koulutusjärjestelmästä tulisi tasapuolisempi ja osallistavampi; parantaa opettajien työoloja sekä perus- ja täydennyskoulutusta;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa siten, että keskitytään erityisesti tuuli-, aurinko- ja geotermisiin lähteisiin sekä biokaasuun, myös pienimuotoisen uusiutuvan energian tuotannon välityksellä ja edistämällä itse tuotetun energian kollektiivista kulutusta, ja edistää niihin liittyvää varastointiteknologiaa lisäämällä julkisia investointeja, helpottamalla yksityisiä investointeja ja puuttamalla lupamenettelyjen pullonkauloihin; parantaa edelleen sähkön siirto- ja jakeluverkkoja ja lisää rajat ylittävien sähköverkkojen yhteenliittäntöjä; parantaa edelleen toimintapoliittista kehystä, jotta kannustetaan rakennusten pitkälle menevään perusparannukseen ja lämmitysjärjestelmien hiilestä irtautumiseen siten, että keskitytään erityisesti pienituloisiin kotitalouksiin ja rakennuskantaan, jonka energiatehokkuus on alhaisin; luo sääntely-ympäristön, jolla tuetaan investointien lisäämistä puhtaaseen teknologiaan perustuvaan valmistukseen muun muassa yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla lupamenettelyjä; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja